

Oroszhegy község egyik legnagyobb szülőtte egy katolikus pap, aki 1940 és 44 között, a kicsi magyar világban erdélyi magyar képviselőként vett részt a magyar országgyűlésben. Az akkori rendszerváltást követően halálra ítélték, de akkor ő már Magyarországra menekült – a megalkuvást mindig elutasító egykori pap-politikus idős korában Pécsen élt, ott is van eltemetve.

Bányába ment dolgozni

Az oroszhegyi Bálint családban hatan voltak testvérek, az 1901. szeptember 17-én megszületett József a legidősebb volt közülük. Apja, **id. Bálint József** kántor-tanító volt Oroszhegyben, aki az 1918 utáni zavaros időkben közalkalmazottként nem volt hajlandó felesküdni az új, román államra, emiatt sok kellemetlenségben volt része. Nem volt egyedül, abban az időben elég sok tanító, tisztviselő, hivatalnok így tett, főleg a tömbben élő székelyek között, például

[Tompa](#)

[László](#)

is.

A Bálint család emiatt szegénységben élt, több évig a faluközösség tartotta el őket, annyira tisztelték a tanítót – id. Bálint Józsefnek is emléktáblája van Oroszhegyben.

Fia, ifjú Bálint József a székelyudvarhelyi gimnáziumban járta ki a középiskolát, ott is érettségizett 1919-ben. Bevonult katonának – ez volt az a periódus, amikor a legelső székely legények a román hadseregbe rukkoltak be, abban az időben rengeteg konfliktusuk volt a hadseregben. A katonaság után az ifjú József a Zsil-völgyébe meg dolgozni, mert a családnak szüksége volt a pénzre – ezt követően, a húszas években a Gyulafehérvári Papnevelde hallgatója lett, majd pappá szentelték.

Márton Áron jobbkeze

Dr. Bálint József a harmincas évektől már Kolozsváron élt, szentszéki tanácsos lett és egyházból doktorált – emellett azt tudjuk, hogy Márton Áron káplánja lett. 1938-ban részt vett a Budapesti Eucharisztikus Kongresszuson – XI. Piusz pápa ezután, 1938. december 24-én gyulafehérvári püspökké nevezte ki Márton Áront, akit a következő év februárjában szenteltek föl.

Bálint József ekkor lett plébános a Szent Mihály plébánián, de a harmincas években a kolozsvári zeneakadémián ének-szakot is végzett, emellett egyházi lapokban publikációi is megjelentek. Mivel egyenruhás fénykép is fennmaradt róla, a család azt is feltételezi, hogy tábori lelkész is volt.

1940-ben behívott képviselő lett a magyar országgyűlésben, a római katolikus egyház őt delegálta – ebbéli minőségében többször járt haza Székelyföldre is.

1942-ben volt egy tűzvész Oroszhegy Diafalvának hívott részén – a visszaemlékezések szerint dr. Bálint József lobbizott Budapesten azért, hogy a leégett házak tulajdonosai segílyt kapjanak és a házak újraépüljenek. Ma is van olyan aktív ekevas Oroszhegyen, ami akkor került oda a Magyarország Gazdasági Minisztériumból és, amit „annakidején Jóska pap intézett”.

Nem sokkal később egy csángóföldi, hasonló tüzeset következményeinek a „menedzselésével” is őt bízzák meg, az ezért hálából kapott csángó hímezett kendőt ma is őrzik a képviselő-pap Udvarhelyen élő leszármazottai.

Mindenekfelett, mindenekelőtt, mindenáron

Kápolnási Zsolt történész kutatásaiból tudjuk, hogy dr. Bálint József 1943-ban egy udvarhelyszéki körutat tett. Többek között Küküllőkeményfalvára, Zetelakára, Székelyvarságra, Lengyelfalvára, Lövéte és természetesen szülőfalujába, Oroszhegybe is ellátogatott - az iskola udvarán több mint 1200 fős hallgatóság előtt tartottak gyűlést, de Székelyudvarhelyen is előadást tartott Lesz-e 20 millió magyar? címmel.

Meneküles vonattal, és ami utána jött: az avosok is figyeltek

1944. szeptember 4-én indult el az utolsó vonat Kolozsvárról, amivel még útleveél nélkül át lehetett jutni Magyarországra – Bálint József ezzel a kalandos utat bejárta. Vonattal ment el Erdélyből, és magával vitte egyik lánytestvérét és annak családját is. Akkor volt a Debrecen melletti nagy csata, a vonat összesen hat hónapig ment a veszteglések, a lebombázott hidak, a hadi cselekmények miatt. Bálint József és húgának családja Pécsre kerültek – nagybátyja, id. Bálint Ferenc a pécsi püspökség főerdésze volt, hozzá értek el végül. A család ott is telepedett le.

Romániában távollétében halálra ítélték, mint sok más képviselőt.

1945-ben Nádasdon lett plébános jóbarátja, a szombathelyi püspök jóvoltából. A család visszaemlékezés szerint a meg nem alkuvó papot beszédei miatt az ÁVO is elkezdte figyelni – várható volt a letartóztatása a Rákosi-diktatúrában, de egyik orvos barátja, **dr. Agárdy László** egy létező szívproblémája okán betegnyugdíjaztatta, a volt képviselő ekkor még csak 49 éves volt.

Levelek álnéven, kapcsolat a püspökkel

Bálint József nyugdíjasként beszolgált Pécsen az irgalmasok templomába és az

apácatemplomba, illetve pontos adatunk van arra nézve, hogy Gyálon 1962. június 10. és 1964. szeptember 15. között szolgált. Folyamatosan problémái voltak a hatalommal, a család emiatt félelemben élt.

Az 1946-ban kimondott halálos ítélete miatt soha nem térhetett haza, leveleit itthon maradt testvéreinek Papp József álnéven írta, a család azonban arról is tud, hogy Márton Áronnal is tartotta a kapcsolatot, [a püspökről és a sofőr-fényképészéről itt írtunk](#).

A negyvenes évek végén Oroszhegyben, testvérének családjánál is házkutatásokat tartottak, ekkor a tőle származó dokumentumokat elvitték a szigurancások, például a harmincas években megjelent cikkeit. Itthon élő lánytestvére csak 1968-ban találkozhatott vele Magyarországon, ő nem jöhetett haza később sem.

Tárgyi örökségének, személyes dolgainak nagy része elveszett, mert ezek Kolozsváron maradtak, például a Bálint család kutyabőrre festett nemesi címere is, a kommunizmusban a család nem merte visszakérni a tárgyakat, iratokat.

Az idős pap Pécssett hunyt el 1988. február 25-én – a mecsekalji város egyik temetőjében alussza örök álmát a szülőfalujában Jóska papként emlegetett egykori plébános és

országgyűlési képviselő.

Oroszhegyben nagy tisztelet övezi emlékét, a diafalvi általános iskola az ő nevét viseli 2000 óta. Dr. Bálint József felívelő egyházi karrierjét a háború törte derékba – ennek ellenére haláláig hű maradt elveihez, soha nem alkudott meg a fennálló hatalommal. Egyike azon udvarhelyszékieknek, akik Székelyudvarhelyen tanultak és máshol lettek naggyá.